

[Arnfast]

nomi, og der er tale om virksomheder, som alt overvejende bygger på enkeltpersoners initiativ, og hvor den store procentdel af bruttofaktorindkomsten er skabt i et snævert og intimt samarbejde med forholdsvis få medarbejdere, et sted, hvor man kender hinanden, og hvor man ved, at man er afhængig af hinanden. Der ligger en vældig inspiration i sådan et snævert samarbejde, men samtidig ligger der også et stort ansvar, og der er nok adskillige virksomhedsejere af den type, der nu har mange søvnløse nætter i ængstelse for, om virksomheden nu kan svare sig eller ikke, netop fordi man kan risikere at komme til at afskedige medarbejdere, som man har et meget nært forhold til. Derfor må vi da også gøre alt, hvad vi kan i vor politik herinde for at støtte disse mindre virksomheder og de mennesker, der påtager sig at drive disse virksomheder, ikke mindst i krisetider som disse.

Jeg har set i pressen, at der i de første otte måneder af 1977 gennemsnitlig gik 31 virksomheder nedenuom og hjem pr. uge. Det er jo horrible tal. Lad nu virksomhederne være mangeartede, lige fra sådanne, hvor en god svend har forsøgt sig som selvstændig mester med en enkelt hjælper og en lærling, et vinduespudefirma osv., men der er jo også ret store virksomheder, og det er dog et stort tal, at 31 forhåbninger, planer, optimistiske kalkulationer er blevet skuffet. De er jo ikke startet i spekulationsøjemed; det er jo ikke det, vi taler om. Det er virksomheder, hvor igangsætteren arbejder aktivt med hele tiden. Det illustreres vel bedst af de mange situationer, hvor medarbejderne søger at drive en mindre virksomhed, der er truet, videre i forening, når igangsætteren, mesteren eller lederen må give op og dreje nøglen om.

Vi skal i dette folketing gøre, hvad vi kan for at støtte disse virksomheder. Når jeg læser handelsministerens notat på de 25 sider, må man indrømme, at det har folketinget også gjort gennem love og forskellige ordninger. Jeg genkender mange af disse ordninger og støtteforanstaltninger som forligsmateriale, materiale, centrum-demokraterne har været med til at lave. Jeg genoplever uger og nætter, hvor disse lempelser og procenter blev drejet og vendt for at nå frem til et resultat.

For mig står det helt klart, at dette ikke er et erhvervsfjendtligt folketings resultat. Det

er resultater af den blandingsøkonomi, som er blevet endnu mere betydningsfuld for hele vores erhvervsliv – og også er blevet mere kompliceret – af krisen og under krisen. Men alligevel føler jeg mig overbevist om, at hvis jeg gik ud til erhvervsorganisationer eller til enkelte erhvervsdrivende med disse 25 sider, ville manden, der arbejder med den lille virksomhed, nok sige: ja vel, det er meget godt og rigtigt, men det er alligevel ikke nok i dag; jeg tør ikke gabe over mere i min virksomhed netop nu. Der har vi jo krisens egentlige problem: den forsigtighed, som præger erhvervslivet i dag, ikke mindst de mindre virksomheder.

Et af de punkter, som stadig volder de største betænkeligheder, er f. eks. det administrative arbejde, som er forbundet med at sætte andre mennesker i arbejde, og det bliver jo ikke mindre, efterhånden som vi herinde prøver at skabe større og større tryghed i arbejdsforholdene. Det er berørt i venstres oplæg, og det er et af de punkter, hvor handelsministeren ligesom holder stolen foran sig. Pisker smælder, men stolen bliver holdt foran, hver gang der bliver knurret lidt.

Regeringen skriver i sit svar, at den af principielle grunde ikke har kunnet gå ind for vederlagsordninger for dette administrative arbejde, som jo findes bag moms, og hvad ved jeg. Det samme svar fik vi, da centrumdemokraterne i oktober 1975 fremsatte forslag om ydelse af 3.000 kr. om året i godtgørelse til de erhvervsdrivende for momsindkrævningen til det offentlige.

Nu dækker regeringen sig ind ved at henvise til, at man i forhandling med Håndværksrådet koncentrerer sig om nye forsøg på regnskabsopstillinger osv., bl. a. det der er gennemført ved Københavns Malerlaug.

Jeg synes, det eksempel, som ministeren selv nævner, er et eksempel på, hvordan love har tvunget en branche til at skabe sin egen løsning. Det er jo ikke alle virksomheder, som kan indpresses i sådan et standardskema, som ministeren nu henviser til. Men netop en kontantgodtgørelse ud over den rentefordel, ministeren også henviser til bag momsregnskabet, netop en kontantgodtgørelse – og den burde vel være 5.000 kr. i dag – ville jo kunne anvendes til at sætte regnskabskonsulenter i arbejde eller netop skabe instrumenter, som de mindre erhvervsdrivende kunne støtte sig til og skabe den aflast-